EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2021/1576,

29. aprill 2021,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Keskkonnaameti 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Keskkonnaameti 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0080/2021),

A. arvestades, et Euroopa Keskkonnaameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude aruande ([1]) kohaselt oli ameti 2019. aasta lõplik eelarve 75 663 812 eurot, mis tähendab 2018. aastaga võrreldes 14,99 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarve moodustavad peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahendid (86,85 %) ja erilepingute, nimelt Copernicuse programmi raames tehtavad maksed (13,15 %);

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2019. aastal tehtud eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmise määr 99,99 %, mis oli 2018. aastaga võrreldes 0,04 % kõrgem; märgib murega, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 89,83 %, mis oli eelnenud aastaga võrreldes 1,23 % madalam;

Tulemused

2. märgib, et amet hindab oma tegevusest tulenevat lisaväärtust põhiliste tulemusnäitajate abil ja kasutab eelarve haldamise parandamiseks muid näitajaid, nagu ametikohtade loetelus igal aastal täidetud kohtade arv, iga-aastaste eelarveliste kulukohustuste määr ja ameti veebisaidil registreeritud külastuste arv;

3. märgib, et kolmandat aastat järjest külastati ameti veebisaidil kõige rohkem sektsiooni „Andmed ja kaardid“, mille puhul registreeriti rohkem kui 2,75 miljonit lehekuva, ning ameti veebikaardiserveritele laekus ameti koostatud kaartide vaatamiseks 375 miljonit taotlust (mis tähendab 2018. aastaga võrreldes 25 % kasvu); on veendunud, et keskkonnateabe levitamine on väga oluline, eriti pidades silmas Euroopa rohelist kokkulepet;

4. toonitab, et amet annab usaldusväärset ja sõltumatut keskkonnateavet; tunnustab ameti 2019. aasta väljaannete (nt aruanded kestlikkusele ülemineku kohta Euroopas, kliimamuutustega kohanemise kohta põllumajandussektoris, plastijäätmete tekke vältimise kohta, transpordikütuste kasvuhoonegaaside heitemahukuse kohta ja keskkonnaseisundi aruanne) kvaliteeti;

5. märgib, et kuna haldusnõukogu ja büroo ülesanded vaadati ametisiseselt läbi, sai büroo suurema rolli, rohkem hakati kasutama videokonverentse ja vähendati büroo liikmete sõite Kopenhaagenisse;

([1]) ELT C 165, 13.5.2020, lk 1.

6. märgib, et ameti kinnitusel tehakse komisjoniga pidevat koostööd, et määrata kindlaks ja leppida kokku ülesannete jaotus asjaomaste komisjoni talitustega, et vältida ülesannete kattumist; märgib, et amet ei ole tuvastanud kattuvaid ülesandeid teiste asutustega ELi asutuste võrgustikus;

7. märgib, et amet saavutas iga-aastases tööprogrammis sätestatud 2019. aasta eesmärgid anda Euroopa otsustajatele ja kodanikele juurdepääs õigeaegsele ja asjakohasele teabele ja teadmistele, et luua keskkonnapoliitikale kindel alus;

8. võtab teadmiseks, et amet algatas 2019. aastal ameti ning Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu (EIONET) strateegia (2021–2030) väljatöötamise ning et see strateegia võeti vastu 2020. aasta detsembris;

9. tuletab meelde, et 2019. aastal hakkas amet kasutama uute raskeveokite CO_2-heite seireks uusi andmevooge, mida toetas energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse rakendamine ning keskkonnaaruandluse pidev ühtlustamine;

10. märgib, et amet tähistas oma 25. aastapäeva mitme ürituse ja väljaandega, millega tunnustati ameti tehtud tööd ja esitleti ameti tulevasi ülesandeid;

11. ergutab ametit tegema koostööd liidu teiste asjaomaste asutustega, et inimtegevuse keskkonnamõju paremini hinnata; võtab teadmiseks näited ameti ja teiste asutuste ühistegevusest, nt Euroopa lennunduse keskkonnaaruande 2019 avaldamise koos Euroopa Lennundusohutusametiga ning uuendusliku ja virtuaalse ELi kliimamuutuste ja tervise vaatluskeskuse kavandamise koos Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse ja komisjoniga; kutsub ametit üles teiste asutustega tehtavat koostööd veelgi laiendama;

12. rõhutab, et ameti eesmärgid on üleeuroopalised ja seetõttu peab ta tegema tihedat koostööd Euroopas asuvate kolmandate riikidega; võtab teadmiseks ameti märkuse, mille kohaselt sätestatakse uues EEA-EIONETi strateegias aastateks 2021–2030 komisjoni poliitilised prioriteedid seoses Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskavaga laiemalt kogu Euroopa jaoks ning seoses liidu uute rahastamisvahenditega, mida 2019. aastal kujundati, et need 2021. aasta alguses kasutusele võtta;

13. peab kahetsusväärseks, et mõningaid tegevusi ei olnud 2019. aastal võimalik mitme asjaolu tõttu täielikult ellu viia; võtab murega teadmiseks, et haldusnõukogu on rõhutanud tõsiasja, et ameti võime reageerida ka edaspidi asjakohaselt poliitika arengusuundumustele sõltub põhivahendite suurendamisest või praeguste põhiülesannete edasisest prioriseerimisest ja/või lõpetamisest; märgib, et amet hindab, kus saada eraldatud vahenditest parimat kasu, ja lisas 2021. aasta eelarveprojekti vahendid, mis võimaldaksid tal täita poliitika arengust tulenevaid uusi ülesandeid;

14. kutsub ametit üles jätkama koostoime arendamist, tegema tihedamat koostööd ja vahetama häid tavasid teiste liidu ametitega, et parandada tõhusust (inimressursid, hoonete haldamine, IT-teenused ja turvalisus);

15. rõhutab, kui oluline on edendada ameti sisetegevuses ja juhtimismenetlustes digiüleminekut; rõhutab, et amet peab jätkama selles valdkonnas proaktiivset tegutsemist, et vältida iga hinna eest ametitevahelist digilõhet; juhib aga tähelepanu vajadusele võtta kõik vajalikud turvameetmed, et hoida ära igasugune oht töödeldava teabe turvalisusele internetis;

16. tunnustab ametit meediaga tehtava aktiivse koostöö eest, et parandada meedias, internetis ja sotsiaalmeedias nii ameti kui ka selle töö nähtavust ja tuntust;

Personalipoliitika

17. märgib, et 31. detsembri 2019. aasta seisuga oli ametikohtade loetelu täidetud 96,77 % ulatuses ning liidu eelarves kinnitatud 124 ametikohast (2018. aastal oli kinnitatud ametikohti samuti 124) oli täidetud 3 ametniku ja 117 ajutise teenistuja ametikohta; märgib, et 2019. aastal töötas ameti heaks ka 61 lepingulist töötajat ja 19 lähetatud riiklikku eksperti;

18. märgib murega, et 2019. aastal puudus kõrgemas juhtkonnas (seitse meest ja kaks naist) ja haldusnõukogu liikmete hulgas (18 meest ja 14 naist) sooline tasakaal; palub ametil edaspidi tagada, et juhtkonnas valitseks sooline tasakaal; palub, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid ameti haldusnõukogu liikmete nimetamisel arvesse soolise tasakaalu tagamise tähtsust;

19. märgib, et amet on vastu võtnud inimväärikuse kaitsmise ja ahistamise vältimise poliitika; võtab teadmiseks, et 2019. aastal teatati ühest väidetavast ahistamisjuhtumist, mis viis haldusjuurdluse ja distsiplinaarmenetluseni;

20. märgib, et amet peaks täitma keskset rolli Euroopa rohelise kokkuleppe meetmete ja liidu 8. üldise keskkonnaalase tegevusprogrammi ([2]) toetamisel (järelevalve, aruandluse ja valideerimise osas); nõuab seetõttu, et nende kohustuste täitmiseks suurendataks ameti personalieelarvet; märgib, et mis tahes tulevased kärped mõjutavad negatiivselt ameti toimimist ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamist;

21. võtab kontrollikoja varasemate aastate soovituste põhjal võetud järelmeetmete suhtes murega teadmiseks, et ametil ei ole tundlike ametikohtade kohta ajakohastatud poliitikat; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et amet on alates 2009. aastast koostanud tundlike ametikohtade loetelu ning et ameti tundlike ülesannete tuvastamise ja haldamise suunised on rakendatud ümberkorraldusi silmas pidades läbi vaadatud ja lõplikult vormistatud; palub ametil võtta viivitamata vastu tundlike ametikohtade poliitika ja seda rakendada;

22. märgib, et ELi asutuste tulevikku käsitleva eriaruande kohaselt ähvardab ametit ressursside piiratus; palub komisjonil töötada koos ametiga välja jätkusuutlik kava, et tagada ametile selle vajadustele ja ülesannetele vastavad vahendid; palub komisjonil ja ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles vallas toimuvatest arengutest aru;

23. on mures ameti haldusnõukogu liigse suuruse pärast, mis teeb otsuste tegemise keeruliseks ja tekitab märkimisväärseid halduskulusid;

24. innustab ametit töötama välja pikaajalist personalipoliitika raamistikku, milles käsitletakse töö ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja karjääri arendamist, soolist tasakaalu, kaugtööd, geograafilist tasakaalu ning puuetega inimeste töölevõtmist ja lõimimist;

25. rõhutab, et avalikus sektoris töötamise järgne töö ja huvide konfliktidega seonduv nn pöördukse efekt on liidus paljude organite ja ametite ühine probleem;

Hanked

26. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, pidades silmas 2019. aasta kohta tehtud soovitusi ja varasemate aastate leidude põhjal võetud järelmeetmeid, et amet sõlmis teenuste hankelepingu summas, mis ületas kehtiva raamlepingu ülemmäära, kuid ei vormistanud seda lepingu muutmise kaudu ametlikult ega jälginud enne uue tellimuse esitamist korrektselt lepinguga seotud kogutarbimist; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et amet tagab, et edaspidi vormistatakse lepingu mis tahes muutmine, sealhulgas eelarve ülemmäär, lepingu muudatusega, ning et finantside ja ressursside eest vastutavatele ametnikele ning eelarvevahendite käsutajatele tuletatakse meelde vajadust alati enne konkreetsete lepingute sõlmimist kontrollida lepingu jaoks olemas olevat eelarvet ülemmäärade piires ning tagada süsteemide kontrollivahendi õigeaegne ajakohastamine; kutsub siiski ametit üles vormistama lepingute muudatused kooskõlas riigihankeid puudutavate sätetega;

([2]) Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (COM(2020)0652).

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

27. võtab teadmiseks ametis läbipaistvuse saavutamiseks kehtestatud meetmed ja tehtavad pingutused, et ennetada ja hallata huvide konflikte ning kaitsta rikkumisest teatajaid;

28. tuletab meelde, et haldusnõukogu liikmete elulookirjelduste ja huvide deklaratsioonide avaldamine peaks olema kohustuslik, aga praegu ei ole ameti veebisaidil kõigi haldusnõukogu liikmete elulookirjeldusi ja huvide deklaratsioone avaldatud; palub ametil avaldada kõigi haldusnõukogu liikmete elulookirjeldused ja huvide deklaratsioonid ning anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selleks võetud meetmetest aru;

29. väljendab taas muret selle pärast, et amet ei nõua siseekspertide huvide konfliktide deklareerimist;

30. rõhutab asjaolu, et liidu institutsioonide ja ametite suhtes kohaldatavas kehtivas eetikaraamistikus on märkimisväärsed puudused, mis on tingitud selle killustatusest ja sätete järjepidevusetusest; rõhutab, et nende küsimustega tegelemiseks tuleks luua ühine eetikaraamistik, millega tagatakse kõrgete eetikastandardite kohaldamine kõigi ELi institutsioonide ja ametite suhtes;

31. rõhutab, et teatavad ametiisikud täidavad huvide konflikti puudumise deklaratsiooni ja hindavad ka eetikastandardite järgimist ise; toonitab aga, et iseenda koostatud kinnitused ega hinnangud ei ole piisavad, mistõttu on vaja lisakontrolli;

Sisekontroll

32. märgib, et 2019. aastal avaldas komisjoni siseauditi talitus hankeid käsitleva auditiaruande, milles toodi välja üks väga oluline puudus hankemenetluste ja lepingute haldamise järelevalves; märgib, et nende leidude suhtes järelmeetmete võtmiseks on välja töötatud tegevuskava, mille siseauditi talitus on heaks kiitnud;

Kestlikkus

33. peab kiiduväärseks ameti püüdeid muuta töökeskkond kulutõhusaks ja keskkonnasõbralikuks ning kõiki ameti võetud meetmeid, mille eesmärk on vähendada ameti CO_2-jalajälge ja energiatarbimist, töötada välja paberivaba töövoog ning eelistatavalt vähendada ja kompenseerida tööruumide ja reisidega seotud CO_2-heidet; peab siiski kahetsusväärseks, et ameti peakorter ei ole eriti energiatõhus;

Muud märkused

34. võtab teadmiseks, et amet tegeles 2019. aastal Ühendkuningriigi liidust väljaastumise ettevalmistamisega (eelkõige vastavate IT-süsteemidega);

35. tunneb heameelt ameti püüdluste üle luua mitmekesisem ja kaasavam töökeskkond ja -kultuur, võttes meetmeid puuetega inimeste heaks; palub ametil hinnata võrdsete võimaluste põhimõtete edasise tugevdamise ja integreerimise võimalusi töölevõtmisel, koolituses, karjääri arendamisel ja töötingimustes, suurendada töötajate teadlikkust nendest aspektidest ning hinnata oma hoonete võimalikku mõistlikku täiustamist ja kohandamist piiratud liikumisvõimega või muude puuetega inimeste jaoks (juurdepääs, asjakohane bürootehnika);

36. märgib, et vaja on kompleksset lähenemist, et muuta liidu institutsioonide kodulehed kättesaadavaks mis tahes puudega inimestele, nagu on sätestatud direktiivis (EL) 2016/2102 ([3]), sealhulgas riikides kasutatavates viipekeeles; soovitab sellesse protsessi kaasata puuetega inimeste organisatsioonid;

37. ärgitab ametit tegema uusi algatusi oma teadusuuringute tulemuste üldsuse seas levitamiseks ning pöörduma avalikkuse poole sotsiaalmeedia ja muude meediaväljaannete kaudu;

38. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 29. aprilli 2021. aasta resolutsioonile ([4]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

([4]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0215.